

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Основи організації та управління
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Медичний інститут
Розробник(и)	Кубатко Вікторія Василівна, кандидат економічних наук, асистент кафедри управління
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НКР – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	20 тижнів 2-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС, 150 годин, з яких 60 годин становить контактна робота з викладачем (20 годин лекцій, 40 годин практичних занять), 90 годин становить самостійна робота.
Мова(и) викладання	Українська
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми 229 «Громадське здоров'я»
Передумови для вивчення дисципліни	Відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета навчальної дисципліни «Основи організації та управління» є формування системних знань з теорії і практики управління організаціями. <i>Основними завданнями є формування цілісних знань про загальні принципи, форми та методи, що використовуються для ефективної реалізації функцій у системі управління організаціями та закладами охорони здоров'я, забезпечення студентів можливістю моделювати різні поведінкові ситуації з</i>	

працівниками організації й аналізувати можливі варіанти їхніх рішень.

Результати навчання:

- знати теоретичні основи системи управління організаціями у сфері охорони здоров'я, функції менеджменту; види організацій, стадії їх життєвого циклу; особливості стратегічного та оперативного планування діяльності організацій у сфері охорони здоров'я, управління людськими ресурсами та якістю; ключові аспекти маркетингової політики організації; умови застосування інформаційно-технічного забезпечення функціонування організацій.

- вміти формулювати і вирішувати управлінські задачі на основі сучасних концепцій управління організаціями у сфері охорони здоров'я; володіти технологією управління людськими ресурсами; опанувати специфіку планування та фінансування організацій; уміти проводити аналіз роботи персоналу; уміти визначати і застосовувати оптимальні методи і прийоми роботи з персоналом з урахуванням специфіки конкретної організації і якісного складу її працівників; застосовувати сучасні методи оцінки персоналу в практичній роботі закладів охорони здоров'я; керувати конфліктними ситуаціями.

4. Зміст навчальної дисципліни

Програма курсу складається з 10 тем, в яких узагальнюються сучасні концепції управління організаціями у сфері охорони здоров'я, описуються особливості діяльності організації на різних стадіях життєвого циклу. Цей курс ретельно і послідовно пояснює механізм ефективного управління організаціями, особливості стратегічного та оперативного планування діяльності організацій, управління людськими ресурсами та якістю. Крім того, цей курс надає знання про ключові аспекти маркетингової політики організації та умови застосування інформаційно-технічного забезпечення функціонування організацій для налагодження ефективних комунікаційних зв'язків.

Теоретичним підґрунтям курсу «Основи організації та управління» є теорія управління, менеджмент, основи планування, управління персоналом, документообіг, стратегічне планування, управління якістю, адміністративний менеджмент.

Тема 1 Категорії «менеджмент» і «управління»

Поняття «організація», «управління», об'єкт та суб'єкт управління в сучасній організації сфери охорони здоров'я. Сутність категорії «менеджмент», задачі та принципи менеджменту. Методи менеджменту.

Тема 2. Функції менеджменту

Сутність та особливості функції планування в організації. Сутність функції організації. Сутність функції мотивації в організації, види мотивації персоналу, вибір оптимальної мотиваційної політики в організації. Поняття функції контролю в організації, його значення для ефективного управління сучасною організацією.

Тема 3. Цілі організації: типологія, вимоги та характеристика

Поняття мети в організації, типологія та характеристика цілей сучасної організації. Дерево цілей, особливості його побудови та значення в управлінні сучасною організацією.

Тема 4. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації. Співвідношення

централізації та децентралізації у структурі органів управління організацією

Складові внутрішнього середовища організації, їх аналіз. Характеристика зовнішнього середовища організації, фактори впливу на діяльність організації. Середовище прямого та непрямого впливу. Особливості управління організацією в умовах невизначеності зовнішнього середовища.

Тема 5. Життєвий цикл організації

Поняття життєвого циклу організації. Характеристика стадій життєвого циклу організації: народження, дитинство і юність, зрілість, старіння, відродження. Особливості управління організацією на різних стадіях її життєвого циклу.

Тема 6. Організаційні структури органів управління

Характеристика лінійної, лінійно-штабної, функціональної, лінійно-функціональної, матричної та дивізійної організаційних структур органів управління, їх переваги та недоліки, особливості застосування в сучасних закладах охорони здоров'я.

Тема 7. Комунікації в сучасній організації

Сутність комунікаційного процесу в організації. Елементи процесу обміну інформацією в організації. Етапи комунікаційного процесу. Комунікації між організацією та її середовищем. Труднощі в розвитку комунікацій в сучасній організації. Шляхи покращення системи комунікацій в закладах охорони здоров'я.

Тема 8. Особливості управління конфліктами в організації

Поняття та типи конфліктів в організації. Причини та наслідки конфліктів. Управління конфліктами. Методи та стилі вирішення конфліктів в сучасній організації.

Тема 9. Концепції маркетингу в сучасній організації

Характеристика концепцій маркетингу в сучасній організації. Концепція інтенсифікації комерційних зусиль, її значення для розвитку сучасної організації. Концепція соціально-етичного маркетингу.

Тема 10. Влада і лідерство в організації

Поняття лідерства та влади, види влади. Характеристики харизматичної особистості. Фактори, що визначають стиль керівництва. Порівняльна характеристика стилів управління сучасною організацією.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН 1.

Демонструвати знання щодо системи управління організаціями, функцій менеджменту, видів організацій, стадій їх життєвого циклу, особливостей стратегічного та оперативного планування діяльності організацій.

PH 2.	Вміти застосовувати загальні принципи, форми та методи, що використовуються для ефективної реалізації функцій менеджменту у системі управління організаціями.
PH 3.	Застосовувати основні принципи прийняття етичних управлінських рішень.
6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів	
Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:	
ПРН 12	Розуміти принципи розробки та використовувати у професійній діяльності системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, програм та політик в громадському здоров'ї.
ПРН 13	Брати участь у розробці стратегій, політик та заходів з громадського здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації з метою донесення ідей, рішень та власного досвіду до фахівців і нефахівців.
7. Види навчальних занять та навчальної діяльності	
7.1 Види навчальних занять	
<p>Видами навчальних занять при вивченні дисципліни є лекції (Л), практичні заняття (ПЗ) та самостійне вивчення (СРС):</p> <p>Тема 1. Л 1. Категорії «менеджмент» і «управління» Поняття «організація», «управління», об'єкт та суб'єкт управління в сучасній організації сфери охорони здоров'я. Сутність категорії «менеджмент», задачі та принципи менеджменту. Методи менеджменту. СРС 1. Види організацій. Вимоги до організацій. Сфера цільової орієнтації діяльності та розвитку організацій у системі взаємовідносин організацій різних типів. ПЗ 1-2. Тестування за лекційними матеріалами Л 1. Кейс «Процедура створення організації».</p> <p>Тема 2. Л 2. Функції менеджменту Сутність та особливості функції планування в організації. Сутність функції організації. Сутність функції мотивації в організації, види мотивації персоналу, вибір оптимальної мотиваційної політики в організації. Поняття функції контролю в організації, його значення для ефективного управління сучасною організацією. СРС 2. План діяльності організації. Стратегічне планування в діяльності закладів охорони здоров'я. Матеріальне та нематеріальне стимулювання. ПЗ 3-4. Аналізування функцій менеджменту, їх реалізації в управлінні закладами охорони здоров'я. Кейс «Мотивація персоналу». Тестування за лекційними матеріалами Л 2.</p> <p>Тема 3. Л 3. Цілі організації: типологія, вимоги та характеристика Поняття мети в організації, типологія та характеристика цілей сучасної</p>	

організації. Дерево цілей, особливості його побудови та значення в управлінні сучасною організацією.

СРС 3. Стратегічні та короткострокові цілі організації. Поняття конкретності та вимірюваності цілей організації.

ПЗ 5-6. Обговорення характеристик цілей закладів охорони здоров'я, значення стратегічних цілей у діяльності організації. Кейс «Побудова дерева цілей». Тестування за лекційними матеріалами Л 3.

Тема 4.

Л 4. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації. Співвідношення централізації та децентралізації у структурі органів управління організацією

Складові внутрішнього середовища організації, їх аналіз. Характеристика зовнішнього середовища організації, фактори впливу на діяльність організації.

СРС 4. Середовище прямого та непрямого впливу. Особливості управління організацією в умовах невизначеності зовнішнього середовища.

ПЗ 7-8. Обговорення переваг та недоліків централізованих та децентралізованих структур. Тестування за лекційними матеріалами Л 4. Кейс «Делегування повноважень в децентралізованих структурах».

Тема 5.

Л 5. Життєвий цикл організації

Поняття життєвого циклу організації. Характеристика стадій життєвого циклу організації: народження, дитинство і юність, зрілість, старіння, відродження.

СРС 5. Особливості управління організацією на різних стадіях її життєвого циклу.

ПЗ 9-10. Кейс «Методи управління організацією на різних стадіях її життєвого циклу». Тестування за лекційними матеріалами Л 5.

Тема 6.

Л 6. Організаційні структури органів управління

Характеристика лінійної, лінійно-штабної, функціональної, лінійно-функціональної, матричної та дивізійної організаційних структур органів управління, їх переваги та недоліки, особливості застосування в сучасних закладах охорони здоров'я.

СРС 6. Рівень керованості персоналом в організаціях з різним типом організаційних структур.

ПЗ 11-12. Кейс «Вибір типу організаційно структури для закладу охорони здоров'я». Тестування за лекційними матеріалами Л 6.

Тема 7.

Л 7. Комунікації в сучасній організації

Сутність комунікаційного процесу в організації. Елементи процесу обміну інформацією в організації. Труднощі в розвитку комунікацій в сучасній організації.

СРС 7. Етапи комунікаційного процесу. Комунікації між організацією та її середовищем.

ПЗ 13-14. Розв'язування ситуаційної вправи «Шляхи покращення системи комунікацій в закладах охорони здоров'я». Тестування за лекційними матеріалами Л 7.

Тема 8.

Л 8. Особливості управління конфліктами в організації

Поняття та типи конфліктів в організації. Причини та наслідки конфліктів.

Управління конфліктами. Методи та стилі вирішення конфліктів в сучасній організації.

СРС 8. Типи спільної діяльності в колективі організації, міжособистісні конфлікти.

ПЗ 15-16. Кейс «Методи вирішення конфліктних ситуацій в організації». Тестування за лекційними матеріалами Л 8.

Тема 9.

Л 9. Концепції маркетингу в сучасній організації

Характеристика концепцій маркетингу в сучасній організації. Концепція інтенсифікації комерційних зусиль, її значення для розвитку сучасної організації.

СРС 9. Концепція соціально-етичного маркетингу.

ПЗ 17-18. Використання сучасних технологій маркетингу в діяльності організації. PR та реклама. Тестування за лекційними матеріалами Л 9.

Тема 10.

Л 10. Влада і лідерство в організації

Поняття лідерства та влади, види влади. Фактори, що визначають стиль керівництва. Порівняльна характеристика стилів управління сучасною організацією.

СРС 10. Характеристики харизматичної особистості. Портрет сучасного керівника.

ПЗ 19-20. Обговорення лідерських якостей керівника сучасної організації. Розвиток лідерських якостей. Кейс «Лідерство в сучасній організації». Тестування за лекційними матеріалами Л 10.

7.2 Види навчальної діяльності

НД 1. Підготовка до практичних занять з використанням опорного мультимедіа-конспекту.

НД 2. Презентація індивідуальної/групової самопідготовки до практичних занять.

НД 3. Написання поточних контролів.

НД 4. Виконання кейсів за результатами вивчення лекційних матеріалів.

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1. Інтерактивні лекції, лекції-обговорення, використання електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання);

МН2. Практичні заняття (інтерактивні дискусії, індивідуальна та групова форма роботи, використання електронних засобів навчання, тестування);

МН3. Практико-орієнтоване навчання.

Лекції надають студентам можливість акумулювати та використовувати свої знання та розуміння положень управління організаціями та закладами охорони здоров'я (РН 1). *Практичні заняття* та дискусії дозволяють формувати знання щодо особливостей стратегічного та оперативного планування діяльності організацій, вибору ефективних методів управління на різних стадіях життєвого циклу організації (РН 1). Крім того, практичні завдання дозволяють студентам оволодіти принципами, формами та методами, що використовуються для ефективної реалізації функцій менеджменту у системі управління закладами

охорони здоров'я (РН 2), а також застосовувати основні принципи прийняття етичних управлінських рішень (РН 3). *Самостійна робота студента* передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних, позааудиторних занять без участі викладача, так і під його керівництвом.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв та трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової шкали. Під час проведення контрольних заходів використовується 100-бальна шкала оцінювання з можливістю переведення в інші:

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
C	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок		$74 \leq RD < 81$
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
E	Виконання задовольняє мінімальні критерії		$60 \leq RD < 63$
FX	Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
F	Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		$RD < 34$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

Оцінювання протягом семестру проводиться у формі оцінки систематичності та активності роботи студента на лекційних та практичних заняттях (M1), виконання дослідницьких завдань (M2), письмових опитувань (тестування – (ПЗ 1-20) (M3).

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

Оцінка студента формується таким чином:

CO1 : систематичність і активність роботи на лекційних та практичних заняттях – max 10 б. (лекції) + max 50 б. (практичні заняття, тестування, кейси). CO1 max (60 б.)

CO2 : складання письмових модульних контролів – 40 б.

Форма підсумкового контролю – д/з.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	
10.1 Засоби навчання	Навчальний процес потребує використання мультимедіа (ЗН 1)
10.2 Інформаційне та навчально- методичне забезпечення	<p><i>Основна література.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Менеджмент: підручник [для студентів вузів] / О. М. Гірняк, П. П. Лазановський. — 5-те видання, перероблене і доповнене. — Львів : Магнолія-2006, 2015. — 352 с. 2. Палеха Ю.І. Менеджмент персоналу : навч. посіб. / Ю. І. Палеха. — К. : Ліра-К, 2015. — 338 с. 3. Сахно Є.Ю. Менеджмент малих та середніх підприємств: навчальний посібник / Є. Ю. Сахно, С. І. Пономаренко, М. С. Дорош. — К. : Кондор, 2014. — 342 с. 4. Актуальні проблеми фінансового управління: глобальні тенденції і національна практика / О. Г. Білорус, Т. І. Єфименко, В. В. Ковтунець та ін.; за ред. Т. І. Єфименко. — К. : Акад. фінансового управління, 2018. — 496 с. 5. Вітчизняна практика та зарубіжний досвід управління персоналом: монографія / За ред. А.В. Череп. — Запоріжжя : Запорізькій нац. ун-т, 2014. — 292 с. 6. Оптимальні системи управління: навч. посіб. / О. А. Стенін, В. П. Пасько, А. Д. Лемешко, О. М. Польшакова. — К. : Нац. техн. ун-т Укр. "Київський політехн. ін-т ім. І. Сікорського", 2017. — 172 с. 7. Стратегічне фінансове управління підприємством: монографія / І.М.Боярко, Л.Л.Гриценко, О.В.Рябенков та ін. — Суми : Університетська книга, 2014. — 176 с. 8. Сучасний інструментарій управління поведінкою суб'єктів господарювання: монографія / за ред.: С.К. Харічкова, Г.А. Дорошук. — Одеса : Освіта Укр., 2017. — 244 с. 9. Бадюк М.І. Управління повсякденною діяльністю медичної служби: підручник / М. І. Бадюк, В. В. Солярик, Л. М. Бадюк ; Під заг. ред. М.І. Бадюка. — К. : Леся, 2015. — 382 с.